

L'OPINIÓ

Surt cada dissabte

15 cèntims

EDITORIAL

El mal és del sistema

Nicolau d'Olwer, en una admirable crònica publicada diumenge passat a La Publicitat, titulada "Indústries de guerra", comentava l'escandalós afer Shearer, el tècnic americà que, d'acord amb els financers de les cases constructores d'armament naval i previ el subornament de determinats elements de l'Almirallat dels E. E. U. U., féu fracassar la conferència naval celebrada a Ginebra l'any passat, convocada pel president Coolidge.

Portat d'una noble indignació, exclama Nicolau d'Olwer: "Tots els camins de la pau hi haurà un moment que podran restar sense sortida si els pobles no s'han posat d'acord per a una cosa prèvia: suprimir el negoci dels armaments." I afegix, més endavant: "¿No és, d'una manera semblant, per al profit d'uns quants empresaris, que en realitat els pobles s'abraonen i s'extenuen en les guerres, creient-se defensar l'honor i la glòria de la pàtria?"

Les relacions intimes que existeixen, en l'actual societat entre els interessos d'un grup de fabricants d'armaments i una política de cridaners tons patriòtics, no és més que una de les moltes i variades manifestacions d'un mal més greu, inherent a tot el sistema capitalista. Per la llei de concentració que el capitalisme segueix es van posant en les mans d'un nucli cada dia més reduït d'homes tots, absolutament tots els ressorts dels governs dels pobles. Un gran financier modern que controli les principals fonts de riquesa d'un país té possibilitats de poder il·limitades i lliures de responsabilitat.

Per això no és difícil veure com tota la política colonial d'una gran potència, per exemple, es realitza a benefici exclusiu d'unes quantes companyies mercantils o industrials. Com la lluita per una primera matèria necessària a la indústria, el petroli, per exemple, és causa de més opressions de pobles i de guerres que qualsevol oposició temperamental o ideològica entre nacions. Com els tractats de pau que clouen les guerres, el de Versalles, per exemple, deuen llur manca de justícia, en gairebé tots els casos, més a les ambicions materials i finan-

No podem fixar d'una manera concreta quina és a casa nostra la situació de l'escola pública civil.

Es una qüestió molt complexa i per tan difícil, però amb tot i això procurarem donar-ne idea.

Indubtablement les escoles civils — públiques o privades — no són les que reuneixen millors condicions, ni tampoc les que estan dotades del personal més competent. Aquests dos elements capitalissims, tan pel funcionament d'un centre docent com pels resultats que produeixen sobre els infants educats, es troben acaparats a Espanya per l'element clerical, tots ho sabem sobrerament.

Ara bé: Quins poden ésser els motius fonamentals d'aquesta situació?

Per què, en comptes d'estar en mans de clergues, no ho està d'homes civils?

Algú argüirà que l'Estat, el Govern. Es cert, però no és el tot. Resten altres causes, no tan a la vista de tothom com aquesta però més profundes.

S'ha dit alguna vegada — i es diu, encara — que al Govern no li convé que la massa sigui intruïda, perquè si la massa tingués consciència pròpia enderrocaria el règim. Creiem que és un sofisme, si bé no neguem que alguns governants ho hagin cregut.

Un exemple viu és el de Rússia. Els Soviets d'un nucli de potentats que a cap consideració política o ètnica.

Per això mateix no és difícil veure com un magnat capitalista pot permetre's el luxe de comprar-se una acta de diputat, o de controlar la meitat de la premsa d'un país, o de crear un sistema polític nou anomenat feixisme per emparar els seus interessos. I és que les conseqüències d'una excessiva concentració de diners, en una societat en la qual els diners ho són tot o gairebé tot, no poden ésser sinó immorals i nefastes. El mal és del sistema i o bé es treurà al diner el seu enorme poder adquisitiu en un procés de concentració de capitals, o bé ens haurem de resignar a treballar com esclaus i a lluitar en qualsevol guerra per a que una bona animeta pugui veure augmentada la seva renda que ja no té capacitat per consumir.

viets han establert un règim d'ensenyança que no solament ha triplicat el nombre d'escoles sinó que s'aparta per complet dels mètodes pedagògics moderns i en canvi els ha portat a consolidar més i més el seu poder.

Tenim, doncs, que l'ensenyança ben portada — l'ensenyança es pot emmotllar a tots els caires — és no sols convenient a un Govern sinó necessària. A Espanya s'ha adoptat aquesta tàctica pesi a que la generalitat no hi ha parat esment. I aquesta falta d'atenció, aquest poc interès que mostra vers el problema fonamental de l'espiritualitat social el que n'és més directament atacat — el proletari — porta les conseqüències que pallem ara a casa nostra. El cas no consisteix en clamar des d'un diari o revista dient: "Volem escoles, volem que els nostres fills aprenguin!". Això són unes aspiracions un bon xic innocents, massa innocents. Unes aspiracions que aixecant quatre parets en un solar, posant mitja dotzena de bancs i taules i un mestre que guanya menys que una bugadera, queden solucionades.

¿Per que en comptes de demanar d'aquesta manera no es canvia de fraseologia i es diu: "Exigim que els nostres fills no surtin de l'escola amb una concepció de la vida i els seus problemes absurda, contrària a les nostres necessitats. Volem que els infants siguin educats dintre la realitat i no sota conceptes dogmàtics".

¿Es que per ventura es creu que l'ensenyança estarà reclosa dintre els límits esquifits imposats per la Santa Religió? No. Es més, la psicologia experimental ja ha minat des de fa un temps les muralles estretes del rutinarisme arcaic en què es fonamentava la pedagogia, i dintre poc temps una de les branques més importants d'aquesta ciència serà la sociologia.

Les doctrines anticapitalistes imperants ho imposen, i serà més categòrica la seva necessitat com més saturat estigui l'ambient proletari de marxisme.

Llavors no es formarà el tendre intel·lecte de l'infant amb uns coneixements solament científics, sinó també sociològics en un sentit tan ampli com avui s'ensenya la doctrina cristiana.